

Tauw

Natuurtoets Bestemmingsplanwijziging parkeer- en camperterrein Lowlands, Defqon en De Opwekking

16 november 2021

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Bestemmingsplanwijziging parkeer- en camperterrein Lowlands, Defqon en De Opwekking
Opdrachtgever	MOJO
Projectleider	Tim Vaessen
Auteur(s)	Martin van Oosterhout en Vincent Sanders
Tweede lezer	Adrie van Hooff
Uitvoering meet- en inspectiewerk	15 juli 2019, Martin van Oosterhout
Projectnummer	1274358
Aantal pagina's	17
Datum	16 november 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Wetgeving	4
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	4
1.4	Werkwijze	5
1.5	Kwaliteit	5
1.6	Uitgangspunten	5
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	5
3	Gebiedsbescherming	7
3.1	Bescherming	7
3.2	Toetsing	7
3.2.1	Ecologische verbindingen	8
3.3	Conclusie	8
4	Soortenbescherming	9
4.1	Beschermingsregime en bepalingen	9
4.2	Vrijstellingen	9
4.3	Zorgplicht	9
4.4	Literatuuronderzoek	10
4.5	Effecten	11
4.5.1	Grondgebonden zoogdieren	11
4.5.2	Vleermuizen	12
4.5.3	Broedvogels	13
4.5.4	Amfibieën	14
4.5.5	Reptielen	14
5	Conclusies en aanbevelingen	14
6	Literatuur	15

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van MOJO heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de bestemmingsplanwijziging voor het terrein en de ontsluitingsroute van de campercamping voor de festivals Lowlands, Defqon en De Opwekking. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In de rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing / vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen "Wnb") in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het "nee, tenzij-principe". Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Flevoland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna). Een toetsing aan houtopstanden is niet nodig, omdat er geen bomen gekapt worden voor het voornemen. Een toetsing aan het Natuurnetwerk Nederland is wel nodig omdat de ontsluitingsroute onderdeel uitmaakt van de ecologische verbindingzone (EVZ) Bremerberg – Het Spijk. Gezien de afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied Veluwerandmeren van ruim 2 kilometer, zijn negatieve effecten door licht en geluid op Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook H6)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van TAUW (www.tauw.nl/ecoviewer)
- Een oriënterend veldbezoek op 15 juli 2019
- Eerder uitgevoerde natuurtoetsen in en in de omgeving van het plangebied

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

1.5 Kwaliteit

Bij ecologische veldwerkzaamheden biedt TAUW garantie op de volledigheid van beschermde gebieden. Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op de beoogde ontwikkeling:

- Het kappen van bomen of struiken maakt geen onderdeel uit van de beoogde ontwikkeling
- Er wordt gebruik gemaakt van de bestaande verharding in de EVZ

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

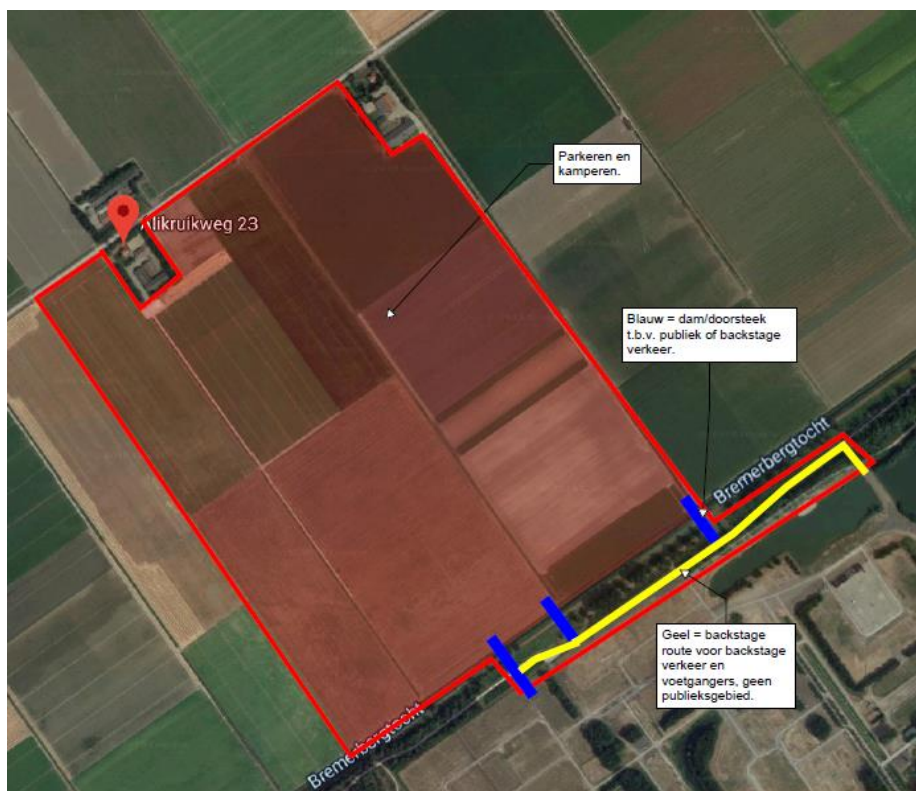
Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om grasland ten hoogte van de Alikruikweg 23. Het kampeerterrein ligt tussen de Alikruikweg en de Bremerbergtocht. Het grasland is in gebruik als agrarisch land en bevat watergangen met steile oevers welke droogvallen bij perioden van weinig regen. Aan de noordwestzijde grenst het gebied aan de woningen aan de Alikruikweg 21 en 23. De tuinen van deze woningen worden gescheiden door bomenrijen. Aan de zuidoost zijde loopt de brede watergang Bremerbergtocht. De oevers van deze watergang beschikken over rietvegetaties.

In 2017 en 2019 zijn natuurtoetsen uitgevoerd om de effecten van het tijdelijke parkeer- en kampeerterrain te toetsen (TAUW, 2017; TAUW, 2019). Tijdens de 2019 editie van het festival Lowlands zal het terrein voor het eerst volledig in gebruik worden genomen. Het terrein wordt jaarlijks gebruikt voor de festivals Lowlands, Defqon en De Opwekking.

De ontsluiting van het parkeer- en kampeerterrain zal plaats vinden over drie dammen (zie figuur 2.1). De meest westelijke dam is een bestaande dam en zal gebruikt worden door bezoekers die van de camping naar het festivalterrein ten zuidoosten van het plangebied gaan. De dam is ook in gebruik tijdens de op- en afbouwfasen. De andere twee dammen zijn nog niet gerealiseerd. Deze zullen alleen toegankelijk zijn voor backstage vervoer en verkeer. De dammen worden alleen gebruikt tijdens de festivals. De dammen sluiten aan op de bestaande weg die door de EVZ Bremerberg – Het Spijk loopt. Voor de aanleg van deze weg is in 2013 een toetsing aan het Ecologisch Hoofdstructuur uitgevoerd (TAUW, 2013).

Figuur 2.1 De ligging van het plangebied en de beoogde ontwikkeling

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied

3 Gebiedsbescherming

3.1 Bescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) is een netwerk van natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verplaatsen. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben minder kans op uitsterven. Het NNN is planologisch beschermd via het Wro en is opgenomen in de provinciale omgevingsverordening (Provincie Flevoland, 2019a) en bestemmingsplannen van de gemeente Dronten (Greve & Miedema, 2011).

3.2 Toetsing

Voor de aanleg van de halfverharde ontsluitingsweg in de EVZ is in 2013 ecologisch onderzoek uitgevoerd door TAUW (TAUW, 2013). Uit deze toetsing volgde dat het aanleggen van de twee paden van 8 meter breed binnen de Ecologische Verbindingszone doorgang kan vinden zonder effect op de Wezenlijke Kenmerken en Waarden van het NNN. Mitigerende maatregelen bleken niet nodig en er was geen sprake van compensatieplicht.

Onderliggend rapport toetst de effecten van ingebruikname van een deel van het pad tijdens de festivals en de op- en afbouwfase. Verder wordt getoetst op de aansluiting van de twee te realiseren dammen met het bestaande pad. Het betreft een toetsing aan de Wezenlijke Kenmerken en Waarden van de NNN-gebieden en de EVZ zoals beschreven in de Wijziging Omgevingsverordening Wezenlijke kenmerken en waarden NNN (Provincie Flevoland, 2019b).

3.2.1 Ecologische verbindingen

De ecologische verbinding maakt onderdeel uit van het WKW-gebied Het Spijk-Bremerberg. Voor dit gebied zijn de volgende Wezenlijke Kenmerken en Waarden geformuleerd:

- Structuurrijk bos op zandgrond en zavel bodems met kwelinvloed
- Leefgebied voor bossoorten
- Plassen als rustgebied voor watervogels vanuit omliggende randmeren

Als lokale Wezenlijke Kenmerken en Waarden zijn geformuleerd:

- Broedgebied voor zeearend
- Aanwezigheid van kwelbeek (Strandgaperbeek) met bijbehorende natuurwaarden
- Botanisch grasland Ellerslenk met een gradiënt van nat naar droog schraalland op klein oppervlakte
- Bosreservaat Meerdijk

Door de aanleg van de twee dammen over de Bremerbergtocht wordt geen afbreuk gedaan aan bovengenoemde Wezenlijke Kenmerken en Waarden. De dammen liggen namelijk buiten het NNN-gebied. Voor de aansluiting met de bestaande paden binnen het NNN gebied worden geen struiken of bomen gekapt. Ter plekke van de aansluiting zijn geen vegetaties die van waarde zijn voor structuurrijke bossen of leefgebieden van bossoorten. De ontwikkeling leidt ook niet tot verandering in abiotische omstandigheden (bijvoorbeeld waterhuishouding of voedselrijkdom) die doorwerken in de kwaliteit van het bos of leefgebied van soorten. Binnen de invloedssfeer van de ontwikkeling liggen geen plassen die van belang zijn als rustgebied van watervogels. Het plangebied heeft ook geen functie voor de zeearend. De strandgaperbeek, Ellerslenk en het bosreservaat Meerdijk liggen buiten de invloedssfeer van de ontwikkeling. Effecten op deze gebieden zijn uitgesloten. Gelet op het voorgaande zijn de effecten beperkt tot een mogelijke tijdelijke verstoring door het gebruik van de dammen en paden door mensen.

Alleen tijdens de festivals zijn de paden intensief in gebruik door bezoekers. Aangezien het festivalterrein pal aan de verbindingzone grenst, is er in deze periode al een sterke invloed van licht, geluid en menselijke aanwezigheid. Gelet hierop en op de relatief smalle verbindingzone, is het gebied in deze periode al minder geschikt als verbindingzone. Het gebruik van de paden in deze periode zal daardoor weinig dieren verstoren. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de mogelijke verstoring van beschermde soorten. Hieruit blijkt dat geen negatief effect optreedt. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van een verstoring of dat de mogelijke verstoring niet leidt tot een permanent effect noch op individuen noch op een populatie van een soort. Een effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied is daarom uitgesloten.

3.3 Conclusie

De aanleg en aanwezigheid van de ontsluiting heeft geen negatief effect op de functie van de verbindingzone. Alleen tijdens en rond de festivals is sprake van een vermindering van de functionaliteit van de verbindingzone. Echter, tijdens de festivals is de verbindingzone van weinig tot geen belang voor soorten vanwege de reeds aanwezige aanwezigheid van verstoring door licht en geluid. Daardoor heeft de ingebruikname van de extra ontsluiting netto geen effect op de Wezenlijke Kenmerken en Waarden van de verbindingzone.

4 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of beschermde plant- en diersoorten door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

4.1 Beschermingsregime en bepalingen

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de vogelrichtlijn (VR)
- Dieren en planten: het gaat hier om alle inheemse dieren en planten. Ze zijn beschermd via de Habitatrichtlijn (HR) en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: het gaat hier om de soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Tabel 4.1 is een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Flevoland kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

4.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie "Nationale soorten", zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Flevoland heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten "vrij te stellen" van de ontheffingsplicht Provincie Flevoland, 2019a. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Echter, voor festivals geldt deze vrijstelling niet en daarom moeten ook betreffende vrijgestelde soorten meegenomen worden in de toetsing.

4.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

Tabel 4.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

Verbodsbepaling	A	B	C	D	E
	Vogels VR	Dieren HR/ Bonn/Bern	Planten HR/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)	Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen (vp)		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen (rp)	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –VR: beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

- Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming
- **Oranje** verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet
- **Rood** verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is van opzet

4.4 Literatuuronderzoek

In de omgeving van het plangebied zijn verspreidingsgegevens bekend van de volgende soortgroepen (zie ook tabel 4.2): grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen en libellen.

Het plangebied is ongeschikt voor de volgende soort(groep)en flora, vissen, vlinders en libellen. Deze soortgroepen worden om die reden niet verder behandeld in deze rapportage.

Tabel 4.2 Soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Grondgebonden zoogdieren	Bever, eekhoorn boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel, das, otter, ree, vos, kleine zoogdieren (allen art. 3.10)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis, franjestaart, baardvleermuis (allen art. 3.5)
Vogels jaarrond beschermd	Huismus, gierzwaluw, kerkuil, steenuil, ransuil, buizerd, sperwer, boomvalk, havik, roek, slechtvalk (allen art. 3.1)

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Amfibieën	Rugstreeppad (art. 3.5) bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (allen art. 3.10)
Reptielen	Ringslang (art. 3.10)

4.5 Effecten

4.5.1 Grondgebonden zoogdieren

Voor de ingebruikname van het parkeerterrein zijn negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Het terrein bestaat uit grasland dat alleen geschikt leefgebied is voor soorten als ree, vos en kleine zoogdieren. Er zijn in, of in de nabijheid van het plangebied geen burchten van dassen aangetroffen. Er worden door de activiteit alleen tijdelijke, versturende effecten verwacht. In de omgeving van het plangebied is ruimschoots voldoende vergelijkbaar leefgebied aanwezig. Alle soorten zijn beschermd onder artikel 3.10 van de Wnb waarvoor geen verbod op verstoring geldt. Het betreft een weiland met een maaibeheer. Het weiland wordt gebruikt nadat het is gemaaid. Er zijn dan geen geschikte verblijfplaatsen voor soorten aanwezig.

In en rond de Bremerbergtocht zijn geen sporen van bevers aangetroffen. Met het aanleggen van de dammen blijft de watergang toegankelijk voor eventueel aanwezige bevers in de omgeving. Aantasting van verblijfplaatsen of leefgebied van bevers is daarom uitgesloten.

In de Bremerbergtocht zijn de afgelopen jaren meerdere sporen van otters aangetroffen. Otters hebben een groot leefgebied en zijn aan water gebonden. Een leefgebied dat bestaat uit een lijnvormige oever bedraagt tot wel 40 kilometer en het leefgebied in een moerasgebied tot tientallen vierkante kilometers. Gelet hierop is de Bremerbergtocht in het plangebied slechts een marginaal gedeelte van het leefgebied van de otter. Op een drietal locaties in de Bremerbergtocht is een dam en/of oversteek beoogd. Aantasting van essentieel foerageergebied is uitgesloten, doordat de ingreep slecht op enkele meters van de Bremerbergtocht een effect heeft. De verbindingzone blijft intact, de otter kan over de dam of onder de oversteek passeren.

Een risico op verkeersslachtoffers is uitgesloten, omdat het verkeer stapvoets zal rijden bij het betreden van het terrein. Om negatieve effecten op verblijfplaatsen uit te sluiten is voor de start van de werkzaamheden een controle op oeverholen nodig. Wanneer een oeverhol wordt aangetroffen waar de otter in kan verblijven is nader onderzoek nodig of de otter hier daadwerkelijk in verblijft.

Een andere makkelijkere oplossing is om de dam of oversteek een aantal meter te verplaatsen naar een locatie zonder oeverholen. Het wijzigen van het bestemmingsplan van agrarische functie naar parkeer- en kampeerterrain heeft geen negatieve effecten op de otter, omdat het agrarisch gebied geen functie heeft voor de otter. Onder voorbehoud van de controle op oeverholen en het nemen van eventuele maatregelen na de controle zijn negatieve effecten op de otter uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) maken gebruik van kleinschalige landschapselementen zoals ruigtezoomvegetaties en bosschages. Het overgrote deel van het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen door intensief in beheer zijnde agrarische landerijen. In het leefgebied van kleine marterachtigen dient voldoende dekking aanwezig te zijn. In de ruime omgeving van het plangebied zijn meerdere bosschages aanwezig. Op die locaties zijn mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen aanwezig. De Bremerbergtocht en ruigere terreindelen ten zuiden van deze watergang kunnen gebruikt worden als verbindingszone tussen verschillende leefgebieden. De beoogde ontwikkeling doorkruist deze verbindingszones, echter is de ingreep klein van aard en kunnen kleine marterachtigen deze verbindingszones nog steeds blijven gebruiken. Hierdoor zijn negatieve effecten op kleine marterachtigen uitgesloten.

Voor de ingebruikname van de ontsluitingsroute zijn negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Er worden voor deze activiteit geen bomen of struiken gekapt. Alleen tijdens de festivals zullen de paden dag en nacht in gebruik zijn. Tijdens de festivaldagen is het terrein daardoor ongeschikt leefgebied voor grondgebonden zoogdieren. In de huidige situatie is het gebied tijdens deze perioden evenmin geschikt als leefgebied door de invloed van licht en geluid van de festivals. Tijdens de op- en afbouwfase wordt het gebied alleen overdag betreden waardoor effecten op de doorgaans nacht actieve dieren uitgesloten zijn.

Gelet op het voorgaande vindt geen aantasting plaats van leefgebieden of verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren.

4.5.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, andere bouwwerken of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

Verblijfplaatsen

Het weiland en de watergang zijn niet geschikt als verblijfplaatsen van vleermuizen. De bomen in de ecologische verbindingszone en langs de tuinen van de Alikruikweg 21 en 23 beschikken mogelijk wel over geschikte holten of spleten voor boombewonende vleermuizen. De bomen worden niet gekapt voor de aanleg van de twee dammen waardoor er geen verblijfplaatsen geschaad worden. Door de bomen niet aan te lichten tijdens de op- en afbouwfase en de festivaldagen, zijn effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten.

Foerageergebieden en vliegroutes

De Bremerbergtocht en de bomenrij in de ecologische verbindingszone dienen mogelijk als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Door tijdens de op- en afbouwfase en de festivaldagen deze structuren niet aan te lichten, worden effecten op vliegroutes en foerageergebieden voorkomen.

Met de aanleg van de twee dammen in de watergang, verliest deze slecht een zeer beperkt oppervlak. Dit heeft geen effect op de functionaliteit van de watergang als foerageergebied. Ook is de onderbreking van de rechtlijnige structuur van de watergang slechts beperkt. Daarnaast worden er geen bomen gekapt. Daardoor zijn effecten op foerageergebieden en vliegroutes door de aanleg van de dammen uitgesloten.

4.5.3 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Het weiland van het beoogde parkeer- en kampeerterrein is niet geschikt voor jaarrond beschermde nesten. In de bomen in de ecologische zone en de bomen rond de percelen van Alikruikweg 21 en 23 zijn tijdens het oriënterend veldbezoek geen nesten aangetroffen die van jaarrond beschermde vogelsoorten kunnen zijn. Met de aanleg van de twee dammen worden bovendien geen bomen gekapt.

Op het terrein van Alikruikweg 23 zijn huismus en boerenzwaluw waargenomen. Door de ingebruikname van het parkeer- en kampeerterrein worden geen negatieve effecten op eventuele broedgevallen van deze soorten verwacht. Er vindt geen fysieke aantasting van de nestlocaties plaats als gevolg van het voornemen. Daarnaast wordt er door de festivalorganisatie geen versterkte muziek op de kampeerplaats afgespeeld en worden de percelen niet betreden. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten zijn daarom uitgesloten.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van alle vogelsoorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het oriënterend veldbezoek is geschikt broedbiotoop voor vogels aangetroffen. Het weiland is voor verschillende grondbroeders een goed biotoop. Tevens kunnen vogels nestelen in de bomen bij de percelen van Alikruik 21 en 23 en in de ecologische zone. De rietvegetatie langs de oever en de watergang zelf aan de zuidoost grens van het plangebied biedt geschikt broedbiotoop voor meerdere vogelsoorten. Broedgevallen in en nabij het plangebied zijn niet uit te sluiten. Daarom dient een broedvogelcontrole plaats te vinden voordat de opbouw van het terrein begint. Wanneer een broedgeval geconstateerd wordt, dient een ecooloog een verstoringvrije afstand aan te geven waarbinnen geen ingrepen plaats mogen vinden.

Voor de aanleg van de twee dammen moet in de rietvegetatie langs de oever van de ecologische zone gewerkt worden. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn hier zingende vogels van kleine karekiet gehoord. Het is aannemelijk dat deze soort hier broedt. Vanwege het verscholen broedbiotoop van deze soort, is het exact vaststellen van een broedlocatie lastig. Het verstoren van een broedgeval door het uitvoeren van de werkzaamheden tijdens het broedseizoen is daarom niet uitgesloten.

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen).

Een (periodieke) controle op nesten van broedvogels is voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

4.5.4 Amfibieën

De ondiepe, droogvallende sloten op het beoogde parkeer- en kampeerterrein bieden mogelijk geschikt habitat voor bruine kikker en gewone pad. Deze sloten blijven onaangetast. De ontsluiting door de ecologische zone vindt plaats op reeds verharde paden, die ongeschikt zijn voor amfibieën. Op deze locatie zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van amfibieën daarom uitgesloten.

De Bremerbergtocht biedt mogelijk geschikt habitat voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Na de aanlegfase kan het water door de buizen van de dammen stromen. Door de aanleg van de dammen verliest de oever aan oppervlak waardoor een klein deel aan het aquatisch leefgebied verloren gaat. Er blijft echter ruim voldoende leefgebied beschikbaar om wezenlijke effecten op het voortplantingswater en leefgebied van amfibieën uit te sluiten. De afname in open water is verwaarloosbaar. Effecten op amfibieën zijn uitgesloten. Om aan de zorgplicht te voldoen moet wel buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander gewerkt worden. Dit houdt in dat de aanleg van de dammen niet in de periode mei tot en met augustus uitgevoerd dient te worden.

4.5.5 Reptielen

De oever van de Bremerbergtocht is mogelijk geschikt habitat van ringslang. In de omgeving van het plangebied zijn geen broeihopen gevonden die kunnen wijzen op voortplantingsleefgebied van ringslang. Voortplantingsplaatsen of overwinteringsplaatsen van de ringslang blijven onaangetast. Door de aanleg van de dammen is er een kleine afname in oppervlak open water. De ringslang leeft zowel in het water, oeverzones of op land. De kleine afname in open water heeft daarom geen effect op deze soort.

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van MOJO heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor de aanleg van twee dammen in de Bremerbergtocht en de ingebruikname van een parkeer- en kampeerterrein inclusief de ontsluitingsroute. De ontwikkeling en activiteiten kunnen alleen doorgaan als deze niet in strijd zijn met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

De onderdelen soortbescherming is van belang. Daarnaast moet worden getoetst aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

Een overtreding van de Wnb is te voorkomen door onderstaande maatregelen te volgen.

Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?

Er worden geen bomen of struiken gekapt. Tevens dienen de watergangen en bomen in en rond het plangebied niet aangicht te worden. De sloten op het parkeer- en kampeerterein moeten ongemoeid blijven. Voorafgaand aan de opbouwfase moet een broedvogelcontrole plaats vinden om verstoring van broedgevallen te voorkomen. Het is aan te raden de werkzaamheden voor de aanleg van de twee dammen buiten het broedseizoen en buiten de kwetsbare periode van aanwezigte amfibieën uit te voeren. Tijdens de controle wordt ook bekeken of er potentieel geschikte oeverholten van otter aanwezig zijn. Bij het aantreffen van een oeverhol wat mogelijk in gebruik is door otter is nader onderzoek naar otter nodig of dient de dam/oversteek verplaatst te worden naar een locatie zonder potentiële verblijfplaatsen van otter.

Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

De ontwikkeling kan doorgaan zoals gepland, mits de voorgestelde maatregelen worden uitgevoerd.

Tabel 5.1 Conclusies toetsing soortenbescherming

Aanwezige soortgroepen	Effect	Vervolgstappen
Grondgebonden zoogdieren	Geen overtreding artikel 3.10	Controle op oeverholten van otter
Vleermuizen	Geen overtreding artikel 3.5	De watergangen en bomen in en rond het plangebied niet aanlichten.
Vogels	Geen overtreding artikel 3.1	Een broedvogelcontrole uitvoeren voorafgaand aan de opbouwwerkzaamheden. De werkzaamheden voor de aanleg van de twee dammen buiten het broedseizoen uitvoeren.
Vogels jaarrond beschermd	Geen overtreding artikel 3.1 of 3.5	N.v.t.
Amfibieën en reptielen	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Werken buiten kwetsbare periode (mei – augustus)

6 Literatuur

Provincie Flevoland, 2016. Verordening Wet natuurbescherming PRB, publicatienr. 5854.

Provincie Flevoland, 2019a. Omgevingsverordening Provincie Flevoland, besluitnr. 2338994.

Provincie Flevoland, 2019b. <http://nnn.flevoland.nl>, geraadpleegd op 17 juli 2019.

Provincie Flevoland, 2010. Spelregels EHS, EHS-kaart en EHS-doelbenadering. Een handreiking bij ruimtelijke ontwikkelingen. Versie 12-07-2010. Nr 1012819.

Greve, M.S.E., H. Miedema, 2011. Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Dronten, A&W rapport 1359. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2017.

TAUW, 2013. Uitbreiding LowLandsterrein toetsing EHS. Tauw-rapportage met kenmerk R001-121839AIH-V01.

TAUW, 2017. Natuurparagraaf voor vergunningsaanvraag uitbreiding campercamping Lowlands. Tauw-notitie met kenmerk N002-1247756WSA-V01.

TAUW, 2019. Quickscan natuur voor uitbreiding parkeer- en kampeerterrein Lowlands. Tauw-notitie met kenmerk N002-1269487MFO-V01-nda-NL.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellenet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl